

Clant en de Dijkumborg

Hendrik Clant	Otto Polman Hendriks Clant	Henricus Otto Clant	Otto Henricus Clant	Willem Clant	Ave Clant
Anna Polman	Hille Gockinga	Maria Cater	Anna ter Hanzouw		Botte Tjarda van Starckenborgh

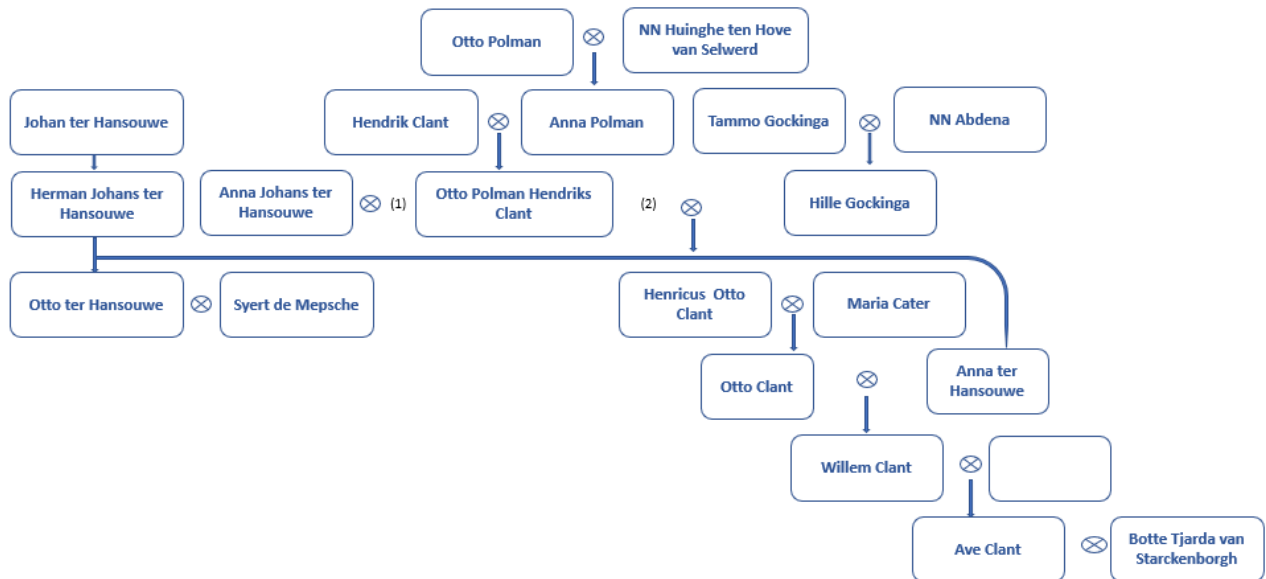

Ten Bolde to Leermers in Fivelingo?
Mogelijk heeft de Dijkumborg geleken op de nabijgelegen Boukumborg in Leermers,

Ten westen van boerderij Hissemaheerd stond tot in de 17e eeuw de Dijkumborg, die mogelijk een steenhuis als voorganger heeft gehad. Mogelijk vormde het vanaf eind 12e eeuw een motte, gezien de aanwezigheid van kloostermoppen uit de 2e helft van de 12e eeuw en de strategische locatie tussen de toenmalige zeedijk rond de Fivelboezem (aangelegd rond 1200) en de slaperdijk. Na het dichtslibben van de haven van Westeremden zou dit mottekasteel dan wellicht weer zijn verdwenen. Er is echter geen enkele historische bron overgeleverd over deze periode, zodat al het hierboven beschrevene giswerk is.

De latere Dijkumborg werd in elk geval op deze verhoogde plek gebouwd, vermoedelijk in de 16e eeuw (volgens Ter Laan in 1530 door Barthold Tjarda van Starckenborgh). Of hiervoor een bestaande hoogte van een mottekasteel is gebruikt is niet bekend. De eerste vermelding stamt echter pas uit 1618. De borg had qua uiterlijk iets weg van de huidige borg Verhildersum, maar dan met twee torentjes zoals de verdwenen borg Boukum van Zeerijp. Bij de borg bevonden zich ook een schathuis en een koetshuis.

Clant en de Dijkumborg

Botte Tjarda van Starckenborgh, geboren rond 1465 was een zoon van Berthold/Bartold Tjarda van Starckenborgh. Hij trouwde met Ave Clant, geboren rond 1470, dochter van Willem Clant, de zoon van Otto Clant en Anna ter Hansouw van Eelde.

De Starckenborghs

Waarschijnlijk zij de oudst bekende Starckenborghs een zekere Thitard en Hacka (beide overleden voor 1341), die vermeld worden op de Epposteen.

Maar de eerste bewezen Starckenborgh was de hoofdeling Syds Tjaerda, ook "Sydze Thiarda upter Gaest" (1421), die vermeld wordt tussen 1421 en 1444 te Rinsumageest. Hij was gehuwd met Alydt Huinge, afkomstig uit de adel van de stad Groningen. Sydze was grietman en mederechter.

Zijn zoon Barthold Tjaerda van Starckenborgh (vermeld 1453-1494) was hoofdeling op Starckenborgh, en eveneens grietman.

Zijn zoon Botte Tjarda van Starckenborgh trouwde met Ave Clant.

Barthold was een zoon van Botte en Ave en getrouwd met Bawe Frylings. Hun zonen verzochten de pastoor in 1566 om de afgoden uit de kerk te werpen. Toen hij weigerde hebben ze een tralie los laten losbreken door de metselaar Hiske Berent, zodat een jongetje naar binnen kon kruipen om de deur open te doen. Vervolgens hebben ze de beelden stukgeslagen. Hun moeder, Bawe, dankte God dit te mogen beleven. Om ook zelf iets te doen, sneed ze enige doeken kapot. De pastoor, Sijtze Semelis, schat de schade op *'sess off soeven hondert Embden gulden'*. Bawe en haar kinderen vluchten vervolgens naar Hinte, waar Bawe in 1570 sterft. Hun goederen werden verbeurd verklaard.

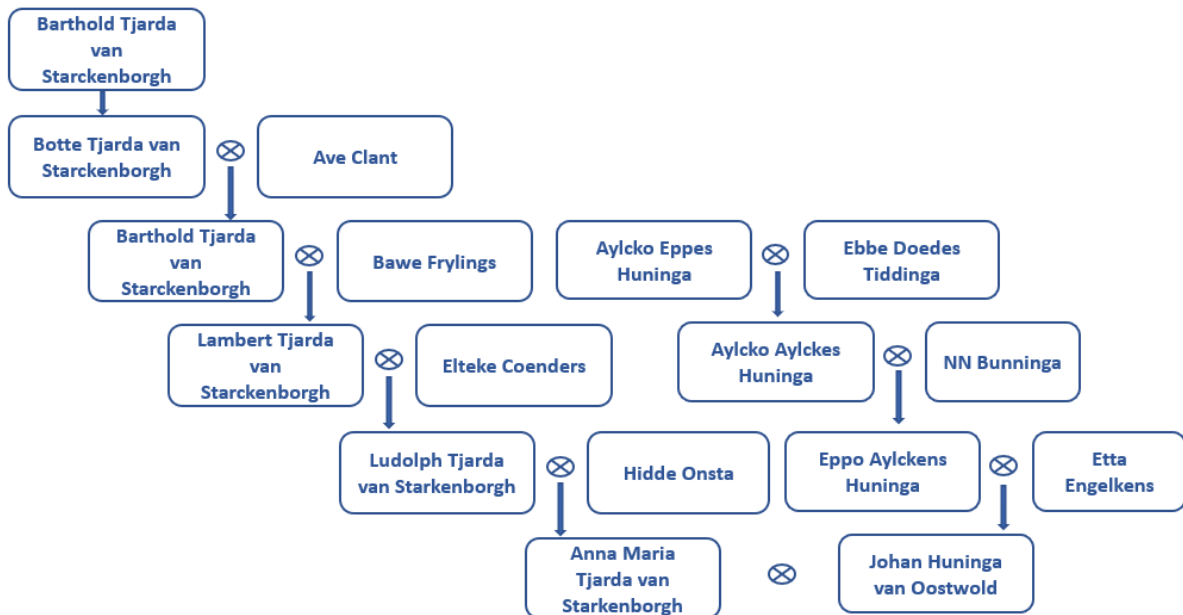

Grafsteen van Bawe Frylings en haar zoon Wilhelmus in Hinte.

Hun zoon Lambert trouwt (1) rond 1550 met Elteke Coenders en (2) met Reneke van Ausema.

Ludolf, geboren ca 1556, is een zoon uit het eerste huwelijk. Hij trouwt met Hidde Onsta, de erfdochter van Verhildersum, waar hij zich ook vestigt.

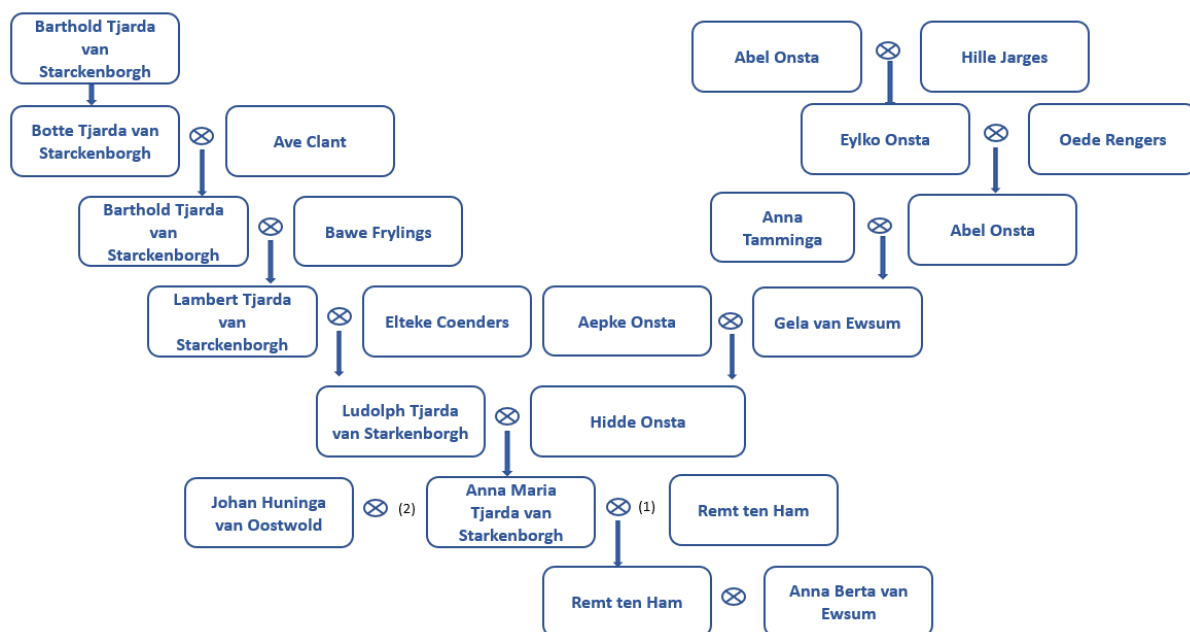
Na hun dood in 1618 komt de heerd land met behuizing, hofden, singels, poorten. grachten te Dijkum onder de klokslag van Garsthuizen met al het huisraad op het huis te Garsthuizen bij erfscheiding aan hun dochter Anna Maria, getrouwd met Rempt ten Ham, hoofdeling te Loppersum. Zij zullen zich te Dijkum gevestigd hebben, want Rempt ten Ham compareert voor Garsthuizen op de landdag. Hij sneuvelt in 1622, waarna zijn weduwe hertrouwt met Johan Huninga van Oostwold. Beiden zijn in Garsthuizen begraven, resp. in 1638 en 1639, als heer en vrouwe op Hissema, Dijkum en Garsthuizen.

Rempt ten Ham, zoon uit haar eerste huwelijk erft Dijkum. Hij huwt op 26 april 1651 met Anna Berta van Ewsum, dochter van Christoffer van Ewsum. Rempt ten Ham is een krijgsman; hij maakt zich reeds in 1665 verdienstelijk tegenover de Munstersen. Hij liep op 15 december 1664 mee in de lijkstatie van stadhouder Willem Frederik van Nassau-Dietz.

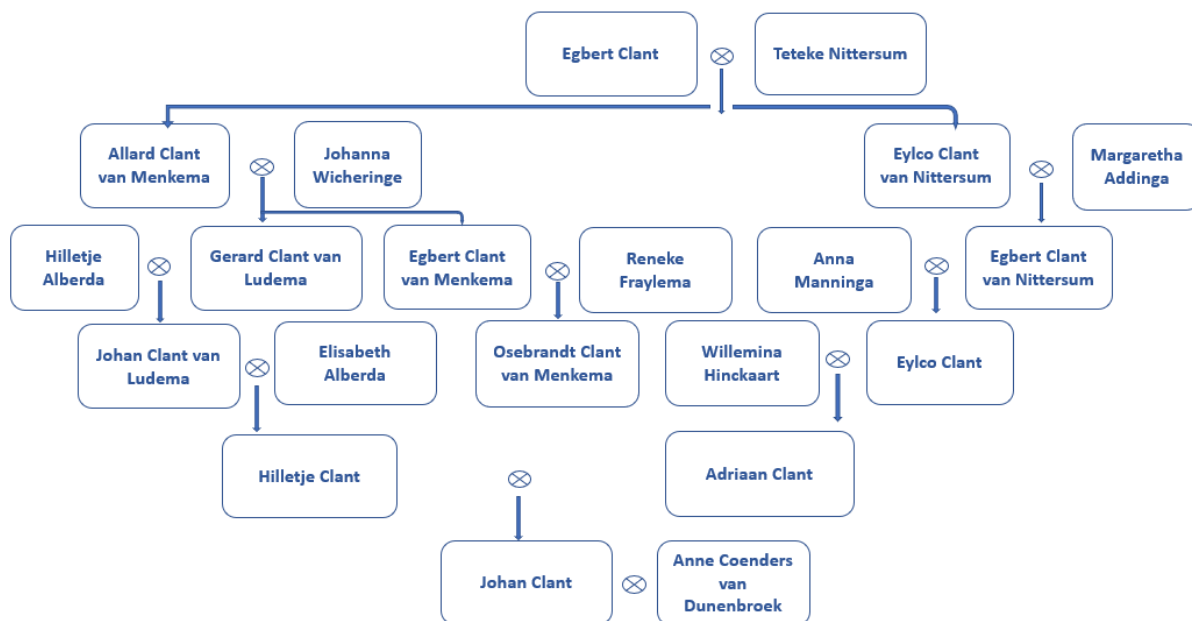
Op 26 september 1665 was hij aanwezig bij de Slag bij Jipsinghuizen, toen de prins-bisschop van Munster, Bernhard van Galen ons land binnenviel. Rempt was toen commandant van naar verluidt 103 Groningers en voerde een verrassingsaanval uit op de Munsterse troepen, waarbij 300 Munstersen sneuvelden. Hij sneuvelt in 1672.

In 1669 laat Rempt Dijkum publiekelijk verkopen. Het goed wordt dan omschreven als het huis Dijkumborch te Garsthuizen met het schathuis, hoven, grachten, 90 grazen land, met gerechtigheden.

Johan Clant

Het was Johan Clant die de borg kocht en hem vervolgens in een onbekend jaar liet afbreken, waarschijnlijk voor de verbouwing van de borg Nittersum.¹

1

<https://www.nazatendevries.nl/Artikelen%20en%20Colums/Borgen/Garsthuizen/De%20borg%20dijkum%20bij%20Garsthuizen.html>

